

РЕШЕНИЕ

№ 139

гр. София, 04.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на четвърти март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов
Светлин Михайлов

като разгледа докладваното от Ивайло Младенов Въззивно търговско дело № 20211001001222 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 25, ал. 4, изр. 2 от ЗТРРЮЛНЦ.

Образувано е по въззивна жалба на „Прайм Фрутс“ АД срещу решение № 221 от 4.11.2021 г. по т.д. № 1951/2021 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 20 състав, в частта, с която е оставена без уважение жалбата му срещу отказ № 20210920123624/ 21.09.2021 г. на длъжностно лице при Агенция по вписванията за вписване в търговския регистър на промяна в структурата на капитала, като резултат от решения за увеличаването и намаляването му, взети от общото събрание на акционерите на 2.09.2021 г.

В жалбата е оспорено становището на първоинстанционния съд, че увеличаване на номинална стойност на акции е способ, приложим само при номинално увеличаване на капитала със средства на дружеството, които са част от неговото имущество. Твърди се, че ефективно увеличаване на капитала е налице винаги, когато постъпят нови средства или активи, с които се увеличава дружественото имущество, независимо от способа, за това, какъвто е случаят на увеличаване на номиналната стойност на вече издадени акции, с което в дружеството постъпват външни за него средства, равни на увеличената номинална стойност. Посочено е, че нормата на чл. 192, ал. 1 от

ТЗ не ограничава акционерите при избора на способ за увеличение на капитала, нито определя кой от тях е легитимен да привлича нови средства и при кой дружеството може да прави увеличение само със собствени средства. Жалбоподателят оспорва становището на съда, че като способ за увеличение на капитала увеличаването на номиналната стойност на акциите може да бъде извършено само при единодушно съгласие на всички акционери, защото само в този случай акционерите не са принудени да поемат задължения за вноски противно на волята си и няма опасност тяхното акционерно участие да бъде накърнено. Пзовава се на позитивната законодателна уредба на различните мнозинства, установена с императивни норми, каквато е тази на чл. 163, ал. 4 от ТЗ, която изисква единодушие за решението за учредяване и за приемане на устава и тази на чл. 230, ал. 2 във връзка с чл. 221, т. 1 и т. 2 от ТЗ, в която е предвидено квалифицирано мнозинство от 2/3 от представения капитал за всяко решение за увеличаване или намаляване на капитала (освен ако уставът не предвижда по-голямо мнозинство). Наведен е довод, че в случая, съобразно чл. 14.4 от устава решението на общото събрание на акционерите на „Прайм Фрутс“ АД от 2.09.2021 г. за увеличаване и намаляване на капитала е прието с 2/3 от представения капитал (а не от този на всички акционери). Поддържа се, че доколкото законът не съдържа изискване за съгласието на всички акционери за приемането на решение за увеличаване на капитала чрез увеличение на номиналната стойност на вече издадени акции, обжалваното решение, с което е прието, че за него се изисква мнозинство, по-голямо от предвиденото в Търговския закон и устава на дружеството, е неправилно, защото не намира основание в закона. Изложено е, че решението за внасяне на разликата между старата и увеличената номинална стойност на вече издадени акции не противоречи на волята на акционерите, а съответства на тяхното изрично и единодушно съгласи, изразено при приемане устава на дружеството. Като несъответстващо на закона и устава на дружеството е оспорено и становището, че увеличението на капитала чрез увеличаване номиналната стойност на вече издадените акции, без съгласието на всички съдружници би могло да доведе до несправедлив резултат по отношение на акционерите, които не желаят да участват в увеличението и не са внесли увеличената част. Наведен е довод, че акционерите на „Прайм Фрутс“ АД сами са преценили дали подобен резултат е справедлив по отношение на всеки един от тях, с приемане клаузата на чл. 14.6 от устава, в която е

предвидено, че при невнасяне на разликата между старата и увеличената номинална стойност в срока, определен с решението на общото събрание, притежаваните от тях акции се обезсилват. Изложено е, че доколкото съобразно чл. 201, ал. 2 от ТЗ, в цитираната клауза от устава акционерите изрично са предвидили възможност за обезсилване на акциите, последващата преценка дали резултатът от нейното прилагане е справедлив, е недопустима. Според жалбоподателя, не съответства на закона и разбирането на първоинстанционния съд за поредността, в която следва да се извърши увеличението, а именно, чрез вписване първоначално на увеличението и едва след това- на намалението със стойността на обезсилените акции. Поддържа тезата, че в рамките на срока за внасяне на увеличената стойност- до 7.09.2021 г. възникват едновременно две обстоятелства: частично реално увеличаване на капитала (с вноската от 25 000 от общо 50 000 лв.) и 2) невнасяне на допълнителна вноска за увеличението в същия размер от другия акционер, като обезсилването на акциите по чл. 14.6 от устава настъпва веднага след изтичане на срока за внасяне на сумата, поради което неосъщественият реално факт не подлежи на вписване. Наведен е довод, че подлежащото на вписване обстоятелство е намаляване броя на акциите за сметка на увеличаване на тяхната номинална стойност, който съответства на реално настъпилите факти, като резултат от промяна в структурата на капитала. Формулирано е искане за отмяна на обжалваното решение № 221/04.11.2021 г., по т.д. 20211100901951/2021 г., от Софийския градски съд, VI т.о., 20 състав в частта, с която е оставена без уважение жалбата на „Прайм Фрутс” АД, срещу отказ № 20210920123624/21.09.2021 г. на длъжностно лице от търговския регистър при Агенцията и за даване на задължителни указания на регистърния орган да впише исканите промени в структурата на капитала на дружеството.

Ответникът по жалбата Агенция по вписванията оспорва същата. В писмения отговор, подаден чрез пълномощника ѝ юрисконсулт К., се поддържа, че участието в увеличението е право, а не задължение на акционера, като последиците по ал. 3, във връзка с ал. 2 на чл. 189 от ТЗ настъпват само по отношение на акциите, за заплащане на чиято стойност той е неизправен при плащането на дължимите вноски, но акционерът не може да загуби акциите си, за които надлежно е направил съответните вноски. Наведен е довод, че при увеличение на капитала със запазване на броя на

акциите и увеличение на номиналната им стойност, заплащането на вноските по увеличената номинална стойност не може да се възложи в тежест на всички акционери, включително и на онези, които не желаят да участват в увеличението, тъй като в противен случай те биха загубили качеството си на акционери за всички притежавани от тях акции. Направено е искане въззивната жалба да бъде оставена без уважение, а решението в обжалваната му част - в сила, както и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение по водене на делото пред настоящата инстанция.

Жалбата е подадена в срока по чл. 25, ал. 4 от ЗТР, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и от надлежно легитимирано лице, с правен интерес от неговото обжалване, поради което е процесуално допустима.

От представените в регистърното производство доказателства, удостоверяващи настъпването на заявените за вписване обстоятелства, в частност от протокол от 2.09.2021 г., се установява че на същата дата е проведено извънредно общо събрание на акционерите на „Прайм Фрутс“ АД, на което с гласа на съдружника Р. С. Б., притежаващ 50 % от акциите, в които е материализиран капиталът на дружеството, на основание чл. 192, ал. 1 от ТЗ, във връзка с чл. 14.2.2 от устава, по т. 4.1 от дневния ред е взето решение за увеличаване капитала на дружеството с 50 000 лева, чрез увеличаване номиналната стойност на акциите от 1 лв. на 2 лева за всяка, който след увеличението сумарно става 100 000 лв., съставен от 50 000 броя поименни акции, всяка с номинал от 2 лева. По т. 4.2 е определен 5-дневен срок от датата на заседанието, в който всеки акционер следва да внесе по посочена в същата точка разплащателна сметка на дружеството разликата между старата и увеличената номинална стойност, съответстващи на неговия дял в капитала, което за всеки от двамата акционери - Р. С. Б. и „Глоубкеп Инвестмънт“ ООД възлиза на по 25 000 лв. Според решението по т. 4.3 от протокола, при неизпълнение на това задължение в определения по предходната точка срок, акциите на невнеслите сумата на увеличението акционери следва да бъдат обезсилени, съгласно чл. 14.6 от устава, като в този случай, общото събрание приема решение за едновременно намаляване на капитала със стойността на обезсилените акции 25 000 акции с номинална стойност от 1 лев и увеличаването му със стойността на направената вноска за увеличен номинал от 25 000 лв. при условията на чл. 203 от ТЗ и вписване на съответната промяна в структурата на капитала в ТРРЮЛНЦ от 50 000 лв. (25 000 акции с

номинал от 2 лв.), като увеличението на капитала с 25 000 лв. е предпоставка за намаляването му със същата сума. С решения по протокол от общо събрание на акционерите от 10.09.2021 г. е констатирано, че към 9.09.2021 г. по сметката на дружеството са постъпили само 25 000 лв., внесени от акционера Р. Б., а акционерът „Глоубкеп Инвестмънт“ООД не е изпълнил решението на общото събрание на акционерите да внесе разликата до увеличения размер на номиналната стойност на притежаваните от него 25 000 бр. акции, всяка с номинал по 1 лев., поради което те са обезсилени, на основание чл. 14.6 от устава на дружеството. Като резултат от това, единствен акционер в дружеството, според същия протокол, е останал Р. Б. с 25 000 бр. акции с номинал от 2 лв. или общо 50 000 лв.

При горните данни, съдът намира следното :

В нормата на чл. 192, ал. 1 от ТЗ увеличаването на номиналната стойност на вече издадените акции е изрично предвидено като един способите за увеличение на капитала, наред с издаването на нови акции и превръщането на облигациите в акции, съгласно чл. 215 от ТЗ. С оглед мотивите, с които е обоснован отказът на длъжностното лице при Агенцията по вписванията, споделени от състава на Софийския градски съд в съобразителната част на обжалваното решение, ключов за изхода на спора по делото е въпросът за условията, при които е допустимо увеличението на капитала чрез увеличаване номиналната стойност на вече издадени акции. Основен принцип на института на увеличение на капитала е ***доброволността на участието*** в него от страна на отделните съдружници или акционери. Съгласно чл. 194, ал. 1 от ТЗ всеки акционер ***има право*** да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличаването, т.е. участието в увеличението изрично е регламентирано ***като право, а не като задължение*** на акционерите, чието неизпълнение е от естество да доведе до прекратяване на участието му в дружеството. Доколкото целта на увеличението е в патримониума на дружеството да постъпят нови средства, ако съдружникът не внесе сумата по него в определения с решението на общото събрание срок, издадените акции се обезсилват. От горното е видно, че като последица от неизпълнението на това задължение невнеслият сумата на увеличението съдружник губи правата си ***само върху допълнително емитираните акции, чиято стойност не е постъпила в патримониума на дружеството, но не***

и върху тези, които вече валидно е придобил преди увеличението. Именно затова, в хипотезата на увеличение на капитала чрез издаване на нови акции, решението за това се взима с мнозинство, макар и квалифицирано, от 2/3 от гласовете на представените на заседанието акции (чл. 192, ал. 2 от ТЗ), а не с единодушие, респ. със съгласието на всички акционери, тъй като увеличението не може да засегне правата на онези от тях, които не са гласували и не желаят да участват в него, или макар да са гласували, не са внесли в установения срок стойността на записаните акции. Това е така, защото в този случай *те губят само допълнително издадените акции*, чиято номинална стойност не са заплатили и които в резултат на това са кадуцирани, без да бъдат накърнени правата им върху вече придобитите от тях акции преди увеличението. Това се отнася и до случая на увеличение на капитала чрез увеличаване номиналната стойност на вече издадените акции, *когато то се извършва със средства на самото дружество* от неразпределена печалба или такива, натрупани във фонд „Резервен“, доколкото с оглед източника на средствата за увеличението, той също не предполага възможност за накърняване правата на отделните акционери *върху вече придобитите от тях акции*. Различна е хипотезата на увеличение на капитала чрез увеличаване номиналната стойност на вече издадените акции, притежавани от отделните акционери, с техни средства. В този случай, последица от невнасянето на разликата до размера на увеличената номинална стойност на притежаваните от всеки акционер акции *е тяхното обезсилване, а оттам- и прекратяване участието на съответния акционер в дружеството*. Целта на увеличението на капитала е постъпване на допълнителни средства в патримониума на дружеството, а не лишаването на част от акционерите от вече придобити права върху част от капитала му, материализиран в притежаваните от тях акции. Ето защо този способ за увеличение на капитала е допустим само със съгласието на всички акционери, дадено *ad hoc за всеки конкретен случай*, а не по решение на общото събрание, взето с мнозинство от представения капитал, макар и от 2/3 от него. Затова е неоснователно позоваването от страна на жалбоподателя на клаузите на 14.4 и 14.6 от устава на „Прайм Фрутс“ АД, в които е предвидена възможност за увеличаване на капитала чрез този способ по решение на общото събрание на акционерите, взето с мнозинство от 2/3, с последица кадуциране на акциите на невнеслия разликата съдружник, доколкото по този

начин се постига резултат, който не съответства на целта на увеличението на капитала, а именно отстраняване на невнеслия увеличената номинална стойност съдружник от участие в дружеството, като последица от обезсилване на притежаваните от него акции с първоначалната им номинална стойност. В съответствие със закона е и разбирането на първоинстанционния съд за предписаната от нормата на чл. 203 от ТЗ *сукцесивност* на едновременно намаляване и увеличаване на капитала, при което намалението на капитала *предхожда* неговото увеличение, като последното е условие- модалитет, намалението да породи действието си. В случая, като резултат от предприетото увеличение *summa summarum* не се увеличава общият размер на капитала на дружеството, а само размерът на този, притежаван от единия от акционерите, т.е. под формата на увеличение по същество се запазва размерът на дружествения капитал, но като собствен само на единия от тях, при това без той да участвал при взимане на решението за този способ на увеличение. На следващо място, противно на предписаната от закона последователност, в случая *увеличението предхожда намалението*, доколкото последното е резултат от неосъщественото увеличение, а не условие намалението да породи правни последици.

По горните съображения, настоящият въззивен състав намира, че жалбата е неоснователна, поради което следва да бъде оставена без уважение, а решението на Софийския градски съд в обжалваната с него част- потвърдено като законосъобразно.

Воден от изложените мотиви, Софийският апелативен съд, търговско отделение, 3 състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 221 от 4.11.2021 г. по т.д. № 1951/2021 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 20 състав, в частта, с която е оставена без уважение жалбата на „Прайм Фрутс“ АД срещу отказ № 20210920123624/21.09.2021 г. на длъжностно лице при Агенция по вписванията за вписване в търговския регистър на промяна в структурата на капитала на дружеството, като резултат от решенията за увеличението и намалението му, взети от общото събрание на акционерите на 2.09.2021 г.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____